

Wytwórca galanterii

731902

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Galanteria użytkowa i dekoracyjna to produkty różnych specjalności rzemieślniczych. Celem wytwórczości tego typu jest przede wszystkim produkcja drobnych wyrobów o charakterze użytkowym, np. jak: torby, torebki damskie, rękawiczki, paski itp., oraz o charakterze dekoracyjnym, np.: figurki ceramiczne, wazoniki, popielniczki itp., a także naprawianie drobnych uszkodzeń i sprzedawanie wymienionych produktów.

Wytwórcą galanterii użytkowej jest np. kaletnik. Przyjmuje on zlecenie na wykonanie nowego wyrobu lub na naprawę; kupuje surowce niezbędne do rozpoczęcia produkcji; projektuje wyrób (w postaci rysunku), na przykład wzór torebki damskiej, plecaka, futerału na instrument muzyczny, portmonetki, portfela, obroży, smyczy, pasków, pasów na naboje myśliwskie, mapniki, chlebaki, tornistry, pasy bezpieczeństwa i in.

Kaletnik odmierza surowiec: skórę, tkaniny powlekane, materiały sztuczne (skaj); oblicza potrzebną powierzchnię; kroi według szablonu skórę, podszewkę i materiały usztywniające; łączy wykrojone elementy właściwymi technikami: szyciem na maszynach szwalniczych, zgrzewaniem na zgrzewarkach, klejeniem itp. Zależnie od przeznaczenia wyrobu zakłada zamki, okucia, nity, wybija dziurki, tłoczy na gorąco, w prasie lub ręcznie, różnorodne desenie na skórach, marszczy skórę, układa fałdy i draperie; obok produkcji często zajmuje się sprzedażą swoich wyrobów lub działalnością usługową.

Wytwórcą galanterii dekoracyjnej jest np. ceramik. Przyjmuje on zlecenia na wykonanie wyrobu lub sam wytwarza artykuły ceramiczne i szuka dla nich zbytu. Wykonuje projekt w formie rysunku, a następnie z modeliny lub plasteliny tworzy model wyrobu, sprawdzając w ten sposób wygląd i wnosząc poprawki. Mogą to być np. popielniczki, wazoniki, figurki dekoracyjne. Kupuje potrzebny materiał ceramiczny. Każdy wyrób składa się z kilku elementów, które muszą być oddzielnie odlane w formach roboczych. Wykonuje formę „matkę” - matrycę z gipsu - i inne formy robocze. Miesza masę z wodą (w określonych proporcjach) w mieszalnikach, doprowadzając ją do postaci „lejnej”, wlewa w formy. Po odlaniu elementów wyrównuje ich brzegi, klei specjalnym klejem, wysusza, wykańcza czyszcząc i myjąc. Wypala dwu- lub trzykrotnie. Następnie ozdobi półprodukt specjalnymi farbami ceramicznymi, np. złotem ceramicznym, przy użyciu pędzli, kompresora do dekorowania, aparatów do natrysku, stempli ozdobnych lub naklejając kalkomanię. Gotowe produkty selekcjonuje, odrzucając uszkodzone i wadliwe, pakuje z przeznaczeniem do sprzedaży lub wysyłki. Cała procedura wykonywania wyrobu ceramicznego trwa około 4 dni.

W pracy wytwórcy galanterii użytkowej i dekoracyjnej dominują czynności motoryczne: siedzenie, stanie, chodzenie, trwanie w niewygodnej pozycji, podnoszenie, przenoszenie np. surowców z magazynu do hali produkcyjnej.

Zarówno kaletnik, jak i ceramik określają z góry przewidywane zużycie surowców i składników niezbędnych w produkcji. Dokonują kalkulacji wstępnej i wynikowej gotowej produkcji. Aktywnie poszukują rynków zbytu w kraju i za granicą. Będąc pracodawcami

prowadzą rozliczenia finansowe dotyczące zatrudnienia i rentowności firmy zgodnie z obowiązującymi przepisami o prowadzeniu działalności gospodarczej.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca wytwórcy galanterii użytkowej i dekoracyjnej odbywa się w pomieszczeniach zamkniętych. Mogą to być warsztaty rzemieślnicze, punkty usługowe usytuowane w małych pomieszczeniach i magazyny. W zależności od wytwarzanego asortymentu, zużywanego surowca, użytej technologii i ze względu na kontakt z różnorodnymi urządzeniami często występuje zagrożenie zanieczyszczenia powietrza pyłami, hałas, kontakt z substancjami toksycznymi (kleje, składniki masy ceramicznej), wysoka temperatura powietrza, mała wilgotność powietrza, substancje alergenne. Z tego powodu występuje zwiększone ryzyko zapadania na choroby zawodowe, takie jak: pylica płuc, przewlekłe choroby oskrzeli, przewlekłe choroby skóry, alergie i pogarszanie się wzroku. W zawodzie wytwórcy galanterii posługującego się narzędziami i obsługującego urządzenia występuje prawdopodobieństwo wypadków przy pracy, np. urazy rąk, poparzenia, zatrucia.

warunki społeczne

W omawianym zawodzie może dominować indywidualny lub zespołowy charakter pracy w zależności od tego, czy wytwórca jest właścicielem i zarazem pracownikiem lub właścicielem zatrudniającym zespół ludzi. Najczęściej wykonuje swą pracę od początku do końca samodzielnie; przy zatrudnianiu pracowników przydziela im określone zadania i czynności. Chociaż w pracy wytwórcy galanterii dominują czynności związane z obróbką surowca, np. skóry czy masy ceramicznej, to nie jest ona pozbawiona szerszych kontaktów z ludźmi: klientami, współpracownikami, przełożonym, kooperantami.

W sporadycznych sytuacjach może wystąpić ryzyko konfliktu spowodowane np. niezadowoleniem klienta z wykonanej usługi.

warunki organizacyjne

Wytwórca galanterii pracuje od 6 do 9 godzin dziennie. Praca w zasadzie odbywa się w dzień, także bez konieczności pracy w dni wolne. W przypadku właściciela małej firmy usługowej występuje konieczność przemieszczania się na małych odległościach (np. do klienta, po zakup surowca itp.). W pracy używa ubrania ochronnego: - fartuchy, rękawice robocze, słuchawki ochronne. Wytwórca galanterii jako właściciel firmy ponosi odpowiedzialność za pracę i bezpieczeństwo innych ludzi, za wyposażenie i maszyny oraz odpowiada swoim majątkiem za prawidłowe funkcjonowanie i rozliczenia finansowe.

Wymagania psychologiczne

Ze względu na różnorodność czynności ruchowych, które wytwórca galanterii wykonuje, a są one związane z obróbką surowca, obsługą urządzeń i wytworzeniem artykułu o charakterze użytkowym bądź dekoracyjnym, niezwykle ważne w tym zawodzie są: duża sprawność manualna, bardzo dobry wzrok, prawidłowa koordynacja wzrokowo- ruchowa i prawidłowe czucie dotykowe. Wytwórcę powinna cechować

wytrwałość, cierpliwość i dokładność; musi bezwzględnie przestrzegać zasady bhp oraz instrukcje produkcyjne. Często efekt końcowy - wyrób kaletniczy lub ceramiczny - jest widoczny po kilku dniach pracy. Nieodzowna jest umiejętność pracowania w warunkach monotonnych, gdyż czynności w tym zawodzie bardzo często mają charakter zrutynizowany.

W pracy związanej z wytwarzaniem przedmiotów spełniających funkcje dekoracyjne niezbędne są uzdolnienia artystyczne, zwłaszcza plastyczne: projektowanie, malowanie, rzeźbienie. Ze względu na zespołowy charakter pracy nieodzowna jest umiejętność współdziałania, a przy załatwianiu spraw z klientem - umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

PRACĘ WYTWÓRCY GALANTERII MOŻNA ZALICZYĆ DO ŚREDNIO CIĘŻKICH. WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE SĄ ZRÓŻNICOWANE I UZALEŻNIONE OD PRODUKOWANEGO ASORTYMENTU I STANOWISKA PRACY. NAJWIĘKSZE ZNACZENIE W TYM ZAWODZIE MA DUŻA SPRAWNOŚĆ NARZĄDU WZROKU, PRAWIDŁOWY ZMYŚŁ DOTYKU ORAZ DUŻA SPRAWNOŚĆ UKŁADU MIĘŚNIOWEGO I KOSTNO-STAWOWEGO. NIEODZOWNA JEST TAKŻE DOBRA SPRAWNOŚĆ UKŁADÓW ODDECHOWEGO I KRAŻENIA.

Bezwzględne przeciwwskazania do zawodu dotyczą chorób: padaczka i inne choroby centralnego układu nerwowego, psychozy, poważne, nie podlegające korekcji wady wzroku, poważne uszkodzenie słuchu, dysfunkcje w obrębie kończyn górnych, przewlekłe choroby upośledzające sprawność organizmu. Względne przeciwwskazania to: niedosłuch lekkiego stopnia, astma, cukrzyca, alergie, schorzenia skóry, obniżona sprawność kończyn dolnych.

W zawodzie tym istnieje możliwość zatrudnienia - na niektórych stanowiskach pracy (kaletnik, zdobienie ceramiki) - osób niepełnosprawnych: niedosłyszających, z dysfunkcją kończyn dolnych, a nawet poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy jako wytwórca galanterii trzeba mieć wykształcenie podstawowe, a zalecane jest zawodowe. Można je zdobyć w Zasadniczej Szkole Zawodowej, równocześnie podejmując praktyczną naukę zawodu u rzemieślnika. Przed rozpoczęciem nauki należy przedłożyć zaświadczenie od lekarza przemysłowego o przydatności i braku przeciwwskazań zdrowotnych kandydata do pracy i nauki w tym zawodzie.

Kandydat do nauki zawodu kaletnika czy ceramika powinien się zwrócić do Cechu Rzemiosł Różnych lub do Izby Rzemieślniczej,, znajdujących się w każdym mieście wojewódzkim, gdzie zostaną mu udostępnione adresy rzemieślników kształcących w wybranym zawodzie.

Informacji o nauce teoretycznej danej specjalności w klasach wielozawodowych należy szukać m.in. w kuratoriach oświaty.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Możliwości awansu w tym zawodzie są ograniczone. Można otworzyć własną firmę

usługową i zatrudnić w niej pracowników. Po uzyskaniu dyplomu mistrzowskiego i po kursie pedagogicznym można zostać nauczycielem zawodu.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zawodzie wytwórcy galanterii istnieje możliwość podjęcia pracy przez osoby w dowolnym wieku, pod warunkiem jednak, że stan ich zdrowia spełnia wymagania stawiane w tym zawodzie.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- glazurnik
- szewc
- rękawicznik
- zdobnik szkła
- gospodarz domu
- plastyk

Polecana literatura

Klasyfikacja Zawodów i Specjalności, Tom V, zeszyt 7, Robotnicy Przemysłowi i Rzemieślnicy, MPiPS, Warszawa 95.